
ویرتوی ماکیاولی

هاروی. سی. منسفیلد

Harvey Claflin Mansfield Jr.

مترجم:

قربان عباسی

به احترام قامت برافراشته درختان، خاک، آب و نسل هلی آینده؛
به ویژه درختان باغستان سنتی قزوین،
کلغذاین کتاب از منابع سازگار با محیط زیست تهیه شده است.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

مسنفیلد، هاروی سی، ۱۹۳۲ - م.

سرشناسه

Mansfield, Harvey C.

ویرتوی ماکیاولی، هاروی سی، مسنفیلد؛ مترجم قربان عباسی؛ ویراستار شیرین صادقی، محسن ساکتی.

عنوان و نام پدیدآور

قزوین: شمع آوید، ۱۴۰۱.

مشخصات نشر

۳۹۸ ص.

مشخصات ظاهری

978-622-92772-7-0

شابک

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان اصلی: Machiavelli's virtue, 1996.

یادداشت

کتابنامه: ص. [۳۸۵] - ۳۹۲.

یادداشت

نمایه.

یادداشت

ماکیاولی، نیکولو، ۱۴۶۹-۱۵۲۷ م.

موضوع

Machiavelli, Niccolo

موضوع

عباسی، قربان، ۱۳۵۷ - مترجم

شناسه افزوده

abbasi, Qorban

شناسه افزوده

JC۱۳۳:

رده بندی کنگره

۳۲۰/۱۰۹۲:

رده بندی دیویی

۹۱۱۰۳۹۸:

شماره کتابشناسی ملی

فیبا:

اطلاعات رکورد

کتابشناسی

۹۱۰۹۷۴۲:

کد پیگیری

ویرتوی ماکیاولی (Machiavelli's Virtue)

نویسنده: هاروی. سی. منسفیلد (Harvey Claflin Mansfield Jr., 1932)

مترجم: قربان عباسی

ویراستار: دکتر شیرین صادقی، محسن ساکی

طرح جلد: صنم پورکلباسی

چاپ اول: ۱۴۰۱

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۷۷۲-۷-۰

قیمت: ؟؟؟؟ تومان

حروفچینی، صفحه‌آرایی: انتشارات شمع آوید

چاپ و صحافی: ؟؟؟؟

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

انتشارات شمع آوید

کد نشر: ۱۶۰۱۹

تلفن: ۰۹۱۲۱۸۲۷۵۲۵ - مدیر مسئول: محسن ساکی

ایمیل: shameavid.pub@gmail.com

سایت سفارش خرید و تهیه نسخه الکترونیکی: <https://chaponashr.ir/shameavid>

فروشگاه فروش کتاب:

قزوین، میدان نخچیان، ضلع شرقی دانشگاه آزاد قزوین، شهر کتاب قزوین [insta: Qazvin. bookcity](https://chaponashr.ir/shameavid)

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات شمع آوید محفوظ است.

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه از جمله فتوکپی، الکترونیکی، ضبط و

ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه مترجم.....
۱۳.....	پیشگفتار.....
۲۳.....	بخش اول.....
۲۳.....	۱. ماکیاولی شهریار.....
۲۷.....	۲. ویرتوی ماکیاولی.....
۸۵.....	بخش دوم.....
۸۵.....	۳. سرآغازهای ماکیاولی.....
۸۹.....	۴. ضرورت در خاستگاه شهرها.....
۱۱۳.....	۵. آرای ماکیاولی و ادموند برک در باب اصول در سیاست.....
۱۴۷.....	۶. ماکیاولی و ایده پیشرفت.....
۱۶۳.....	بخش سوم.....
۱۶۳.....	۷. کتاب‌های ماکیاولی.....
۱۶۷.....	۸. مقدمه‌ای به تاریخ فلورانس ماکیاولی.....
۱۷۹.....	۹. حزب و فرقه در تواریخ فلورانسی ماکیاولی.....
۲۲۵.....	۱۰. پیش درآمدی بر شهریار.....
۲۴۳.....	۱۱. پیشگفتاری به هنر جنگ ماکیاولی.....
۲۷۵.....	۱۲. ماکیاولی اشتراوس.....
۲۸۹.....	بخش چهارم.....
۲۸۹.....	۱۳. سیاست ماکیاولی.....
۲۹۱.....	۱۴. رژیم جدید ماکیاولی.....
۳۱۷.....	۱۵. علم سیاست ماکیاولی.....
۳۴۵.....	۱۶. دولت ماکیاولی و دولت مدرن غیرشخصی.....
۳۶۱.....	۱۷. ماکیاولی و قوه کارگزار.....
۳۸۵.....	کتابشناسی.....
۳۹۳.....	نمایه.....

مقدمه مترجم

ماکیاولی (۱۴۶۹-۱۵۲۷) فیلسوف بزرگ ایتالیایی که شهرتش بیشتر برای آرای سیاسی و تأثیر عمیقش بر فلسفه و اندیشه سیاسی اوست. دو اثر ماندگارش یعنی «شهریار» و «گفتارها» نزدیک به پنج سده است که در میان متفکران و اندیشمندان علوم سیاسی هنوز جایگاه ویژه‌ای دارد. میراث فلسفی او همچنان با ابهام و معما همراه است اما این امر نباید برای کسانی که به اهمیت نقش و ضرورت آن در تحولات مهم اجتماعی آگاه هستند، چندان شگفت‌انگیز باشد. درباره جنبه‌های مختلف فلسفه فکری ماکیاولی هنوز هم مباحثه‌هایی ادامه دارد و کسی به‌درستی نمی‌داند که قصد و نیت واقعی او از این نوشتارهای پررمز و راز چه بوده است. آیا او به آن چه می‌نوشت اعتقاد راسخ داشت یا تنها توصیفگر پدیده‌هایی بود که در برابر دیدگان او اتفاق می‌افتاد. هرچه باشد تأثیر و نفوذ او را در میان متفکران علوم سیاسی نمی‌توان پنهان کرد. تردیدی نیست که بعد از رئسانس هیچ فیلسوف روشنگری (به‌استثنای کانت)، بر پیروان و دنبال‌کنندگان افکارش تا این حد تأثیر نگذاشته بود. تاریخ فلسفه مدرن با اندیشه‌ها و ایستارهای فکری ماکیاولی پیوند دارد. بازتاب اندیشه‌های او را در افکار اندیشمندانی چون بیکن، دکارت، اسپینوزا، بایله، هابز، لاک، روسو، هیوم، اسمیت، مونتهسکیو، فیخته، هگل، مارکس و نیچه آشکارا می‌توان یافت. هیچ اندیشمند علوم سیاسی بی‌نیاز از مراجعه به آرای تأثیرگذار او نیست حتی کسانی که مخالف جدی افکار او بودند، یک نمونه آشکار آن «مونتنی» است. او را مخالفی سرسخت و بزرگ تلقی کرده‌اند که باید با پیامدهای ضمنی افکار او آشنا بشوند. از آنجاکه شرح منسفیله به اقرار و قبول بسیاری از متخصصان حوزه علوم سیاسی یکی از بهترین و ریزبینانه‌ترین شرح‌های ماکیاولی است دیگر صلاح بر آن است که مخاطب را با تیزبینی، ظرافت، انصاف و همه‌جانبه‌گری منسفیله همراه کنم تا پس از خواندن این نوشتار سنگین و باریک معانی که نه‌چندان آسان‌فهم است خود دآوری نهایی

را داشته باشد که بداند این بزرگ‌ترین و مرموزترین نویسنده رنسانس که بی‌تردید متأثر از ارسطوگرایی و اومانیزم عصر خود بوده، چه در سر داشته، چه می‌جسته و چه چیزی یافته است.

زندگی ماکیاولی به سه دوره مهم تقسیم شده است: دوره جوانی؛ دوره‌ای در خدمت جمهوری فلورانس؛ سال‌های پایانی عمر با تمرکز بر نوشتن اندیشه‌هایش. گفته می‌شود دو رویداد مهم بر افکار و اندیشه‌های او تأثیرگذار بوده‌اند؛ نخستین رویداد تجاوز فرانسه به ایتالیا در سال ۱۴۹۴ که چارلز هشتم مسبب آن بود و دومین آن، غارت و چپاول روم در سال ۱۵۲۷ که مسبب آن، ارتش امپراتور چارلز پنجم بود. در حقیقت عامل اصلی عقب‌ماندگی و تحقیر ایتالیا، تفرقه و پراکندگی گروه‌ها و فرقه‌های سیاسی و مذهبی در برابر همسایگانش بود و ماکیاولی آرزومندانه در پی تأسیس نظام و نوعی سامانه سیاسی بود که بتواند ایتالیا را به دولت-ملتی واحد و قدرتمند تبدیل کند. شاید انتشار کتاب «هنر جنگ» در سال ۱۵۲۰ تأثیرگذار در این موضوع باشد؛ تنها کتابی که در زمان خودش منتشر کرد. باقی آثار او پس از مرگش نشر یافتند.

اگر فلسفه را به معنای مواجهه بدون ترس با جهان واقع بگیریم به‌یقین ماکیاولی مظهر یک فیلسوف تمام‌عیار است. گرچه معلوم نیست برداشت او از کلمه «خرد و استدلال» چیست اما او بارها در آثارش به مخاطبانش هشدار می‌دهد که در هر چیزی باید جانب خرد، استدلال و احتیاط را نگاه‌دارند. درواقع او هیچ امری را بدون پشتوانه خردورزی و استدلالی قبول نمی‌کند و از این‌رو در توصیه به شه‌ریار نیز گوشزد می‌کند که یک شه‌ریار باید پرسشگری با ذهنی باز و درهمان حال شنونده‌ای شک‌پا برای حقیقت باشد. تلخی حقیقت نباید مانع از آن شود که شه‌ریار طریق خرد و استدلال را رها کند و جانب احساس و بی‌احتیاطی را نگاه دارد. آن‌چه او می‌خواهد انعطاف‌پذیری، درک محدودیت‌ها و شناخت قابلیت‌های خود انسان است تا بتواند با خرد خویش انگیزه بخت را بشناسد و در برابر شدت هجوم آن شکست نخورد. او در جای‌جای نوشته‌هایش اشاره می‌کند که شه‌ریار باید یاد بگیرد که اگر لازم است خوب نباشد و یا حتی بتواند برای حفظ منافع همگانی و سرزمینش با ابلیس دست دهد و شرارت را به جان بخرد. این ضرورت و طبیعت است که تعیین می‌کند شه‌ریار شیر یا روباه باشد. آنجا که به سرپنجه قدرت نتوان از عهده قضا برآمد باید از عقل مکار و روباه منشی بهره برد. تنها خط قرمز حاکم یا شه‌ریار شکست‌نخوردن است و برای این امر می‌توان همه محدودیت‌ها و از آن میان محدودیت‌های اخلاقی را در آن موقعیت نادیده گرفت.

مقدمه مترجم ♦ ۱۱

اگر به تعبیر هگل مفاهیم، بارورکننده ذهن متفکر باشند، باید گفت دو مفهوم کلیدی، نقطه مرکزی اندیشه‌های او را به خود اختصاص داده‌اند؛ یکی ویرتو و دیگری فورتوتا. مترجمان این آثار هنوز نتوانسته‌اند معادل‌های واحدی را برای کلمه ویرتو، حتی در ترجمه‌های انگلیسی و فرانسوی، پیدا کنند. گاهی آن را به معنای مهارت و گاهی به معنای برتریت گرفته‌اند. در ترجمه‌های فارسی نیز مترجمان گران قدری چون استاد داریوش آشوری و استاد سید جواد طباطبایی معادلی مانند «هنر» را جایگزین آن انتخاب کرده‌اند اما با برداشتی که مخاطب از کلمه هنر در جهان امروز دارد به هیچ‌روی نمی‌توان به حقیقت معنای آن دست یافت. ویرتو شجاعت، شهامت و سلحشوری است، هنر غلبه بر موانع و شکستن سدها و موانع پیروزی‌ها است اما آن نوع شجاعتی که بتواند در خدمت خیر همگانی و خیر عمومی قرار گیرد. شخص چه در مقام یک شهریار و چه در مقام یک شهروند عادی باشد زمانی از ویرتو برخوردار است که بتواند فورتوتا یا بخت را به تسلیم وادار کند. بر آن مهارت‌بزد و بدترین موقعیت‌ها را به برترین موقعیت‌های در دسترس تبدیل کند. باید بین شجاعت و داشتن آرته^۱ گستاخی تفاوت گذاشت. برای ماکیاولی ویرتو هنر به تسلیم واداشتن بخت است و اینکه چگونه بتوان از فضایی چون شجاعت، دلیری، هوشمندی، مردانگی، خرد، احتیاط و دیواندیشی استفاده و زمینه را برای تحقق خیر همگانی فراهم کرد که هموارکننده طریق خوشبختی فردی و جمعی است. آنجا که پای امری چون خیر عمومی در میان است می‌توان در مواردی بر گزاره‌ها و ارزش‌های اخلاقی هم چشم فرو بست. آن چه مهم است سرنوشت فرد نیست بلکه سرنوشت جمع است. شاید با به میان کشیدن این مفهوم بنیادی، ماکیاولی می‌خواست شهروندان ایتالیا را به جای خودخواهی، خودپرستی، پراکندگی متوجه خیر همگانی کند. افراد هرچند شجاع هم می‌بودند تا زمانی که شجاعت خود را متوجه سرافرازی وطن نمی‌کردند فاقد ویرتو بودند بنابراین باید بین شجاعت فردی، آرته و شجاعتی چون ویرتو که متوجه سرنوشت جامعه است تفاوت نهاد. منسفیلد در این کتاب بهترین و ریزبینانه‌ترین شرح و تفسیر را از آرای پر رمز و راز ماکیاولی ارائه داده است.

در اینجا لازم می‌دانم از جناب محسن ساکتی مدیر محترم نشر شمع آوید که با دقت و ذوق خاص خویش در آراستن و به زیور چاپ سپردن اثر نقشی کلیدی داشت تشکر و قدردانی کنم. همین‌طور از سرکار خانم دکتر شیرین صادقی عزیز سپاس‌گزارم که با

^۱ - واژه‌ای است هم‌معنی ویرتو در زبان فارسی. واژه سانسکریتی است، اوستایی اش اشته می‌شود به معنای خرد و فضیلت.

ویراستاری و پیشنهاد معادل‌های امروزی‌تر برای برخی واژگان قدیمی بر بنده منت نهادند تا اثر ویراسته و پاک‌تری به دست خوانندگان برسد به این امید که مخاطبان با خوانش دقیق آثار ماکیاوِلی و تأمل و تعمق در حقیقت مفاهیم بنیادی او، این نوشته را به اثری ماندگار بدل کنند و دمی از مهر به وطن بازنایستند.

قربان عباسی